

ŠVP školní družiny

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Základní škola
pro žáky se specifickými poruchami učení,
Trutnov 3, Voletiny 1

ŠVP pro školní rok 2016/2017

Ředitelka školy: Mgr. Stanislava Tejchmanová

OBSAH

Charakteristika ŠD (materiální podmínky)	...2
Personální podmínky	...3
Podmínky bezpečnosti a zdraví dětí (vnitřní řád ŠD)	...4
Formy činnosti	...6
Cíle a kompetence	...7
Obsah vzdělávacího programu	...8
1. Místo, kde žijeme	...9
2. Lidé kolem nás	...10
3. Lidé a čas	...12
4. Rozmanitosti přírody	...13
5. Člověk a jeho zdraví	...15
Závěr	...16

CHARAKTERISTIKA ŠD - umístění, vybavení ŠD (materiální podmínky)

Školní družina je součástí Základní školy, nachází se vedle školní jídelny v přízemí budovy. Využívá pro svou činnost různé místnosti - 1 kmenové oddělení, počítačovou učebnu, cvičnou kuchyňku i další prostory ve škole, jako jsou třídy, školní dílna či knihovna. Šatny žáků 1. - 4. třídy se nachází hned vedle školní družiny, žáci 5. ročníků ukládají své věci do skříněk v šatně druhého stupně, která se rovněž nachází v přízemí budovy školy. Družinové děti mohou využít k pohybovým aktivitám tělocvičnu, školní zahradu a sportoviště, které se nachází v blízkém okolí školy. Školní družina má k dispozici jednu klubovnu s herními kouty, pomůckami, stolními hrami, časopisy, příruční knihovnou, sportovním náčiním. Materiální podmínky jsou dobré, družina je vybavena novými stoly a židlemi, které odpovídají potřebám žáků, a moderním, vyhovujícím nábytkem. Pedagogičtí pracovníci sledují další doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Pedagogické působení zajišťuje jedna plně kvalifikovaná vychovatelka. Svou činnost zaměřuje na tělovýchovnou, výtvarnou a pracovní činnost, práci s keramickou hlínou, základy ručních prací, základy dramatické činnosti a základy pravidel u jednotlivých her. Odborné zaměření si průběžně zvyšuje absolvováním akreditovaných kurzů i samostudiem.

Charakteristika dětí

Program školní družiny je koncipován pro 14 dětí, většina z nich dojíždí do školy školním autobusem, ráno mezi 7 - 8 hod., a odpoledne odjíždí v 14:40 hodin. Družinu navštěvují děti ve věku 6 - 10 let, 1. - 4. ročník. Školní družinu mohou navštěvovat i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou: Den otevřených dveří, Akademie, Vánoční a Velikonoční vyrábění, Mikulášoviny, Karneval. Několik let probíhá sběr kaštanů pro myslivecké sdružení. V dalších letech budeme spolupráci rozšiřovat a dále prohlubovat.

PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A ZDRAVÍ DĚTÍ

Vnitřní řád školní družiny

Zněním zákona č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), §30, odst. I, je vydán řád školní družiny:

Obsah:

- I. Všeobecné ustanovení
- II. Organizace a provoz školní družiny
- III. Režim školní družiny
- IV. Dokumentace

I. VŠEOBECNÉ USTANOVENÍ

1. Činnost školní družiny

- 1.1. Družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům Základní školy pro žáky se specifickými poruchami učení, Trutnov 3, Voletiny 1.
- 1.2. Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a dle zájmu ve dnech ředitelského volna.
- 1.3. Družina organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k denní docházce.
- 1.4. Činnost družiny se uskutečňuje:
 - příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou, tematickou rekreační činností
 - pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností - využitím nabídky spontánních činností
- 1.5. Družina umožňuje účastníkům odpočinkové činnosti.

II. ORGANIZACE A PROVOZ ŠKOLNÍ DRUŽINY

1. Přihlašování, odhlašování žáka

- 1.1. Školní družina je určena převážně žákům prvního stupně, 1. - 4. ročníku. Kapacita oddělení je 14 žáků dle rozhodnutí ředitele školy.
- 1.2. Dítě je do ŠD přijato na základě žádosti rodičů a vyplnění zápisního lístku. Rodiče přispívají na provoz ŠD 100 Kč měsíčně. Příspěvek se platí úhrnně jednou za pololetí.
- 1.3. Do školní družiny mohou na omezenou dobu chodit děti, které do ní nejsou přihlášeny. Děje se tak např. v době konání odpoledních akcí organizovaných školou (rodičovská sdružení s ukázkou práce dětí, akademie). Rodiče oznámí tento požadavek písemně formou prohlášení. Tato docházka do ŠD je bezplatná.
- 1.4. Odhlášení žáka z docházky do školní družiny oznámí rodiče písemnou formou vychovatelce ŠD.
- 1.5. O vyloučení z docházky do ŠD rozhodne ředitel školy na základě návrhu vychovatelky ŠD a po projednání na pedagogické radě. Rozhodnutí o vyloučení ze ŠD sdělí ředitel školy rodičům žáka písemně s patřičným odůvodněním.

2. Provoz školní družiny

2.1. Ranní družina je otevřena od 7:00h do 8:30h. Odpolední družina začíná ve 12:10h. Vychovatelka nepřebírá děti od učitelky, děti dochází do ŠD po obědě samy. Za dítě, které nepřišlo po obědě do ŠD, vychovatelka neodpovídá. Provoz školní družiny končí v 14:40h

2.2. Počet oddělení: 2

3. Docházka do školní družiny

3.1. Budova školy je zpřístupněna žákům docházejícím do ranní družiny od 7:00h.

3.2. Docházka dětí se eviduje a každou nepřítomnost dítěte je třeba písemně oznámit vychovatelce.

3.3. Vychovatelka se při pouštění dětí řídí vyjádřením rodičů na zápisním lístku. Rodiče stanoví hodinu, popř. i osobu, která bude dítě vyzvedávat nebo kdy bude dítě odcházet samo. Přejí - li si rodiče změnu tohoto ustanovení, dají o tom vychovatelce písemnou zprávu.

3.4. V případě, že zůstane dítě ve školní družině po 14:40h, vychovatelka telefonicky zkontaktuje rodiče. Nebude - li možné se domluvit na dalším postupu, obrátí se vychovatelka na Policii ČR.

4. Bezpečnost a ochrana zdraví žáků ŠD

4.1. Během pobytu ve školní družině dítě nesmí opustit školní budovu nebo prostory, kde se zdržujeme

4.2. Vychovatelka ručí za bezpečnost dětí při všech aktivitách školní družiny. Vede děti k takovému chování, které neohrožuje ani je samotné, ani ostatní.

4.3. Vzniklé problémy děti nahlašují co nejdříve vychovatelce v zájmu své ochrany a vytváření spokojené atmosféry v kolektivu dětí.

4.4. S veškerým zařízením ve školní družině děti zacházejí šetrně a každou způsobenou škodu či ztrátu ihned nahlásí vychovatelce. Ta pak po projednání vzniklé škody se zástupcem vedení školy vyvodí další postup při náhradě vzniklé škody.

5. Pitný režim

Pitný režim zajišťuje vychovatelka ve spolupráci se školní kuchyní.

6. Nepřítomnost zaměstnance

6.1. Předem známá nepřítomnost vychovatelky přesahující jeden den je řešena zástupem.

III. REŽIM ŠKOLNÍ DRUŽINY

7:00-8:10 hodin

- převážně odpočinková činnost, klidové hry, stolní hry, hračky, malování, slovní hry, vyprávění, poslech pohádek, příprava na vyučování

12:10 - 13:05 hodin

- postupný příchod dětí do ŠD (dle rozvrhu), volná činnost, pobyt na zahradě, činnost zájmová, aktivity dle týdenního plánu, procházka

13:05 - 14:00 hodin

- činnost zájmová („družinové kroužky“) - práce na počítači, keramika, „šikovné ruce“, stolní hry

14:00 - 14:40 hodin

- činnosti rekreační, sportovní aktivity, úklid ŠD, odchod dětí na školní autobus

IV. DOKUMENTACE

Dokumentace vedená v oddělení školní družiny

Zápisní lístek pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce

Přehled výchovně vzdělávací práce

Docházkový sešit na ranní a odpolední družinu

Docházkový sešit pro žáky, kteří školní družinu nenavštěvují pravidelně

Důležité telefony

Záchranná služba: 155

Nemocnice Trutnov (spojovatelka): 499 866 111 Hasiči: 150

Policie: 158

Městská policie: 499 813 064

Tísňová linka: 112

Školní jídelna: 499 841 996

OSNOVA POUČENÍ ŽÁKŮ O BEZPEČNOSTI VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

- neopouštíme místnost ani pozemek školy (zahradu) bez vědomí vychovatelky
- s ničím neházíme
- neběháme v místnosti
- posloucháme pokyny vychovatelky
- jakékoli poranění, nevolnost bez odkladu hlásíme vychovatelce
- neubližujeme ostatním dětem a neděláme jim nic, co jim vadí

FORMY ČINNOSTI

- Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového charakteru.
- Příležitostné akce přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností. Jsou to např. besídky, slavnosti, návštěvy divadelních představení.
- Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální činnosti (hry s hračkami a stavebnicemi), pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry
- Odpočinkové činnosti jsou klidové činnosti po obědě, například poslechové činnosti a individuální hry.
- Příprava na vyučování zahrnuje především didaktické hry

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebezpoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategii pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

CÍLE A KOMPETENCE

Co nabízí naše školní družina:

- Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základních hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové)
- Zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovou, hrou, učením, individuální prací.
- U žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, přírodě, učíme je chránit své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost komunikovat a vzájemně se respektovat.
- Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhal vytvářet vhodné klima. Vedeme žáky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání.
- Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti žáka.
- Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským i pracovním.
- Od 1. třídy rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení.
- Spojení žáků různých věkových skupin se osvědčuje jako výhoda – starší předávají své zkušenosti a dovednosti mladším, učí se ochotě pomoci. Všechny vedeme k tomu, aby respektovali jeden druhého.

Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. **KOMPETENCE K UČENÍ:** učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
2. **KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU:** všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.
3. **KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE:** ovládá řeč, vyjadřuje myšlenky, sdělení, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.
4. **SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE:** samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit - přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
5. **OBČANSKÉ KOMPETENCE:** učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých.
6. **KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHU ČASU:** orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

OBSAH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

- Je uspořádán do 5 tematických okruhů:

1. **Místo, kde žijeme:** Náš domov, Škola; Naše město a okolí.
2. **Lidé kolem nás:** Rodina; Kamarádi; Svátky a oslavy; Jak se správně chovat
3. **Lidé a čas:** Náš denní režim; Jak se mění lidé, věci, budovy a město.
4. **Rozmnitosti přírody:** Příroda kolem nás; Roční období; Počasí; Voda; Chráníme životní prostředí.
5. **Člověk a jeho zdraví:** Poznáváme své tělo; Pečujeme o své zdraví; Chodíme ven; Sportujeme.

- Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus. **Obsahuje výběr činností**, ze kterých bude vychovatelka volit podle aktuálního složení žáků oddělení, s nímž pracuje. Je tvořen dle polohy a podmínek školy.
- ŠVP je **otevřený dokument**, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Náš domov

- vyprávíme si o životě naší rodiny
- kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš volný čas
- víme, co kdo v naší rodině dělá, orientujeme se v příbuzenských vztazích
- popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme, a jejich zařízení
- stavíme náš dům ze stavebnicových dílů
- stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnu bydlet
- zařizujeme si náš pokoj - nábytek i další vybavení (práce s kartonem, barevnými papíry..)

Naše škola a okolí

- procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, kde se orientujeme
- víme, koho ve škole můžeme potkat, umíme pozdravit dospělé, známe všechny místnosti
- uchováваме pořádek
- zdobíme školní družinu, vymýšlíme a kreslíme logo družiny nebo oddělení, vyrábíme dekorativní předměty
- procházíme se v okolí školy a známe její nejbližší okolí
- projektujeme ideální třídu, do které bychom rádi chodili, a návrhy výtvarně zpracujeme
- hledáme ve škole nebo v okolí školy „ukrytý poklad“ - orientační soutěž, tvoříme papírový model školy a jejího nejbližšího okolí
- povídáme si o cestě do školy a ze školy, ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás

Chodec a cyklista

- víme, jak se chovat, abychom neohrozili bezpečnost svoji nebo někoho jiného
- poznáváme a vyrábíme dopravní značky
- výtvarně znázorňujeme různé dopravní prostředky - projekt ke Dni železnice
- upevňujeme si znalosti pravidel bezpečnosti

Naše město a okolí

- na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města (budovy, stromy, sochy, pomníky atd.)
- společně výtvarně zobrazujeme naše město (kolektivní práce)

- stavíme naše město z kostek
- vymýšlíme, jak by mohlo vypadat ideální město - kolektivní skládanka z obrázků nebo ze Stavebnic
- čteme si a posloucháme pověsti našeho regionu
- hledáme místa, kde k událostem došlo
- ilustrujeme přečtené pohádky a pověsti
- seznamujeme se s vlajkou našeho města a znakem, vysvětlujeme si co znamená
- dramatizujeme si jednoduché pověsti
- kreslíme nebo modelujeme znak města
- připravujeme výstavku našich prací a dostupné literatury o minulosti našeho bydliště
- plánujeme výlet na historické místo

Turistika a cestování

- dokážeme se orientovat v mapě, hledáme na internetové fotomapě (najdeme náš dům, školu, cestu do školy, spojení vlakem, autobusem)
- malujeme plánek cesty ze školy domů
- hledáme místa na mapě podle seznamu v ní

LIDÉ KOLEM NÁS

Rodina

- besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů - a co oni od nás
- představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme
- povídáme si o našich prarodičích
- zjišťujeme, kdy mají členové naší rodiny narozeniny a jmeniny, připravujeme jim přáníčka
- vzpomínáme na setkání našich příbuzných, vyprávíme si historky
- jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, sestřenice, švagr, strýc)
- pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny
- Den matek - besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, vyprávíme si o jejich vlastnostech, o tom jak je nezlobit, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají
- vyrábíme dárky pro radost maminkám

Člověk mezi lidmi

- známe „kouzelná slovíčka“, umíme pozdravit, o něco požádat, omluvit se
- povídáme si o zdvořilém chování v dopravních prostředcích, ukázněnosti na zastávce MHD
- přemýšlíme, jaké dárky je vhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým
- uvažujeme, čím můžeme lidi kolem nás potěšit, pochvalou, zájmem, praktickou pomocí

Mí kamarádi

- sestavujeme CHARTU družiny – pravidla soužití, žebříčky hodnot
- hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda
- besedujeme o našem teritoriu: místo po mé pravici je volné, byl bych rád, aby tam seděl(a)..., protože...- kreslíme portréty našich vrstevníků a vysvětlujeme, proč jsou našimi kamarády
- při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáte kamaráda po hlase, hmatu, máte – li zavázané oči?)
- povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák
- z vystříhaných namalovaných podobizen vytváříme skupinový portrét naší družiny
- vyprávíme ostatním o našem nejlepším kamarádovi a o dobrých vlastnostech, kterých si vážíme na lidech
- každý z nás napíše, co se mu na kamarádovi líbí (papír přehneme formou harmoniky a podáváme dál), nakonec vše přečteme
- učíme se na výkonech a chování každého spolužáka najít něco pěkného, za co ho pochválíme (na každém spolužákovi něco pochválíme, něčím je zajímavý)

Učíme se toleranci a pořádku

- hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit nebo ocenit
- hrajeme si na „malého pomocníka" - hledáme, kde mohou žáci našeho věku pomáhat, besedujeme o tom, proč máme/ nemáme kladný vztah ke spolužákům, k dospělým, ke společenským hodnotám
- přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužným činnostem

Nejsme všichni stejní, cvičíme naše smysly

- uvědomujeme si, v čem jsou znevýhodnění někteří lidé (psychicky či tělesně)
- zkusíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí
- představujeme si pocity nevidomého člověka) máme zavázané oči a ostatní nás „navigují", se zavřenýma očima hádáme, odkud se ozývá zvuk
- ve dvojicích zkusíme role nevidomého a jeho průvodce
- zkusíme malovat ústy, jak to musí dělat někteří tělesně postižení lidé
- cvičíme hmat
- orientujeme se v prostoru - zkusíme dojít poslepu k cíli

Všude žijí lidé

- čteme si pohádky z různých světadílů, ilustrujeme pohádkové příběhy z dalekých krajů
- sbíráme obrázky a články o dalekých zemích
- naučíme se hru dětí z jiných kontinentů
- vyrábíme indiánské masky, improvizované černošské bubínky...

Svátky a oslavy

- seznamujeme se se jmény v kalendáři
- hledáme původ našich křestních jmen
- vyrábíme přání pro oslavence
- učíme se vhodně poblahopřát při různých příležitostech
- adventní čas - vnímáme náladu přicházejících svátků, zimní počasí, zdobíme hernu vločkami z papíru, vyrábíme postavu čerta a Mikuláše
- kouzelný čas Vánoc - vyprávíme si příběh z Betléma, malujeme Betlém, vyrábíme ozdoby na stromek z papíru a drobného materiálu, tvoříme vánoční přání spojené s novoročním, posloucháme a zpíváme vánoční koledy a písně, učíme se, jak vhodně zabalit dáreček, pořádáme vánoční posezení ve školní družině, zkoušíme vánoční zvyky
- Velikonoce - vyprávíme si o národních a místních zvycích spojených s jarem, zdobíme kraslice, zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme), učíme se koledy

LIDÉ A ČAS

Náš denní režim

- vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu
- kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme více času, co musíme dělat každodenně, nad kresbami besedujeme
- besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas využíváme špatně
- soutěžíme o správném odhadu doby, hrajeme si hru na Odhad času
- společně připravujeme týdenní plány naší činnosti školní družiny
- besedujeme o možnostech správného využívání času, inspirujeme se u jiných lidí
- besedujeme na téma Jak jsem strávil víkend, malujeme, co jsme zažili
- kolektivně vytváříme leporelo našich činností ve školní družině
- využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení
- využíváme počítač pro získávání mnoha informací, pracujeme s didaktickými hrami

Měření času

- zkoušíme určovat čas na hodinách
- kreslíme a malujeme různá měřidla času, vyrábíme si z papíru vlastní papírové hodiny s pohyblivými ručičkami (využíváme je při určování a odhadování času)
- vyprávíme si příhody, v nichž měl význam čas (téma Co znamená přijít pozdě/ včas)
- besedujeme nad nebezpečím spěchu, který často přinese nebezpečná zranění
- připomínáme si dělení roku na roční období a besedujeme nad názvy měsíců
- vyprávíme si, co jsme zažili o víkendu nebo o prázdninách

Jak se mění lidé

- prohlížíme si obrázky z dětství našich rodičů a naše
- besedujeme o tom, co člověk může v jednotlivých obdobích zažít
- chronologicky řadíme fotografie/obrázky osob, které představují jednotlivé fáze života
- vyprávíme si příhody z našeho raného dětství a malujeme je

Jak se mění věci, budovy, město

- zakládáme kroniku družiny
- zjišťujeme, jak vypadala naše škola dříve, co se změnilo od té doby, kdy chodili do školy naši rodiče, jak vypadal život našich rodičů, když byli ještě dětmi
- vyprávíme, jak se změnila stroje a přístroje, které nám pomáhají, navrhujeme některé pomocníky pro budoucnost
- v počítači hledáme, jak se lidé dříve oblékali, popř. staneme se módními návrháři budoucnosti
- učíme se a zpíváme lidové písně
- zkusíme vytvořit některý z řemeslných výrobků (drátkování, drobné výšivky)
- pátráme, jak se žilo na hradech a zámcích - společně kreslíme, vystřihujeme, sestavujeme a lepíme, nejprve hrady a okolí, pak postavy rytířů, dam, králů,....

ROZMANITOSTI PŘÍRODY

Příroda okolo nás - rostliny a živočichové

- kreslíme určitý strom v jednotlivých ročních obdobích
- pomocí obrázků porovnáváme, jak se v jednotlivých ročních obdobích příroda mění
- využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže
- stavíme objekty ze shromážděných přírodnin
- otiskujeme listy - využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti
- učíme se poznávat hmyz
- při vycházkách pozorujeme život na stromech
- učíme se poznávat některé ptáky
- vyrábíme krmítka pro drobné ptáky
- krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná/škodí
- v zimě pozorujeme stopy ptáků ve sněhu
- pečujeme o květiny ve školní družině,
- z květin si vytváříme hezké životní prostředí
- pozorujeme klíčení semínek
- kreslíme na proužek papíru „film“ na téma Jak rostou naše sazeničky
- čteme ukázkou z příběhu Jak Křemílek a Vochoň zasadili semínko
- hrajeme pexeso s náměty živočichů a květin
- při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem

- navrhujeme a zhotovujeme různé druhy „šperků" z kamínků a jiných přírodnin
- malujeme na obálky
- soutěžíme v poznávání zvířat
- soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin a živočichů začínajících určenými písmenky abecedy
- napodobujeme hlasy zvířat
- určujeme rostliny podle výrazné vůně a hmatu
- besedujeme o právech každého živočicha na život, vyprávíme si o útulcích pro zvířata
- na vycházce nasloucháme zvukům přírody
- vyprávíme si o domácích zvířatech, jakou péči potřebují
- do družiny můžeme přinést některé z našich domácích zvířat
 - kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme
 - získáváme informace o životě zvířat v ZOO
 - z barevných papírů skládáme zvířátka
- kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, besedujeme, jakým zvířetem bychom chtěli být a proč

Roční období

- besedujeme o ročních obdobích - sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty
- čteme si o přírodě a jejích proměnách
- učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou
- vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce
- dramatinujeme jednoduché pohádky se zvířecími motivy
- na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je
- podzim - vyrábíme draky, pořádáme drakiádu, sbíráme kaštiny
- zima - vyrábíme jednoduchá krmítka, připravujeme dárečky na vánoční strom
- jaro - kreslíme a malujeme první jarní květiny, kreslíme mláďata zvířat, na vycházce pozorujeme probouzející se přírodu
- v literatuře vyhledáváme pranostiky, vysvětlujeme si je a malujeme
- pomáháme při úklidu okolí školy
- snažíme se třídit odpad
- besedujeme o tom, jak člověk škodí, nebo prospívá lesu
- odpovídáme v kvízu na téma Co do lesa nepatří
- na vycházce si všímáme všeho, čím člověk škodí přírodě
- hledáme, které plody v přírodě jsou jedlé, léčivé nebo jedovaté
- vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě
- kompletujeme knihu o Zemi, stromech a zvěři, doplňujeme texty a obrázky
- vyrobíme a vystavíme náš vlastní Obrazový atlas světa

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Poznáváme své tělo

- hrajeme hru Hlava, koleno ruce, pata
- vyprávíme si, z jakých částí se tělo skládá, hrajeme si na lékaře

Pečujeme o své zdraví, co nám prospívá - co nám škodí

- vyprávíme si o zdravém životním stylu
- nakreslené a vystříhané panenky a panáčky „oblékáme“ podle ročních období
- kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky), čistotu oděvu a jeho vhodnost
- ujasňujeme si hygienické návyky při kašli, kýchání, použití WC a upozorňujeme se navzájem na prohřešky proti těmto zásadám
- kreslíme ovoce a zeleninu
- sestavujeme zdravý jídelníček a doplňujeme ho kreslenými či vystříženými obrázky vystřihujeme z časopisů různé druhy jídel, třídíme je na jídla zdravá a nezdravá
- u lékaře - učíme se ošetřovat jednoduché zranění, čteme si a vyprávíme, jak předcházet úrazům, ptáme se, co nám může uškodit, učíme se telefonovat – jak přivolat pomoc?, připomínáme si, jak si chránit své zdraví, abychom lékaře nepotřebovali, dostatečné oblékání, zdraví a pohyb
- máme rádi pohyb - každý měsíc se naučíme novou hru, v zimních měsících se snažíme pravidelně navštěvovat tělocvičnu, hrajeme míčové hry, co nejčastěji chodíme na školní zahradu, hrajeme fotbal, vybíjenou, hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti, pozornosti, postřehu, orientace v prostoru, procvičujeme tělo hravou formou, v zimních měsících hrajeme hry na sněhu a se sněhem

ZÁVĚR

Při všech složkách výchovně vzdělávacího programu přihlížíme k individuálním schopnostem dětí, nepřetěžujeme je, nenutíme je k práci či hře za každou cenu - snažíme se najít náhradní řešení, k jejich povaze, fyzickým schopnostem a zálibám. Do měsíčního plánu zařazujeme oblíbené hry dětí, volíme aktuální témata (různé svátky, výročí, lidové tradice), dbáme na pravidelné střídání všech složek. Také děti se mohou na skladbě programu podílet (rozhodnou společně, jakou hru si zahrají, na jaké téma budou malovat, přinesou si kazetu s oblíbeným filmem či vyprávěním apod.).

Při sestavování plánů se řídíme rozvrhem dětí a skladbou dětí ve školní družině. Musíme také počítat se změnou programu (onemocnění vychovatelky, změna rozvrhu hodin, návštěva divadelního představení - pozdní příchod..). Ve školní družině by se měly děti odreagovat (společenské hry, hračky, stavebnice, sportovní aktivity), odpočinout si (poslech četby, audiokazety, kreslení, prohlížení časopisů), ale mohou se také zapojit do práce v různých zájmových kroužcích dle svých zálib: keramika, práce na počítači, sportovní aktivity, kroužek stolních her. Děti se také ve školní družině rády podílí na výzdobě prostor školy.

Pedagogickou činnost vychovatelce velice stěžuje malý prostor pro její práci. Děti jsou v družině velice krátkou dobu a přichází postupně. Některé děti ještě po obědě odchází na nápravu SPU, čímž je veškerá organizovaná činnost ve školní družině značně komplikována. Vychovatelka nemůže čekat se zájmovou činností na všechny žáky, proto začíná s motivací pouze u některých, ostatní příchozí žáci jsou motivováni již prací svých spolužáků. Také pro hodnocení práce dětí je velice malý prostor. Často se stává, že se práce nedokončují za jeden den. Některým dětem zaberou činnosti i více hodin, proto závěrečné hodnocení probíhá spíše individuálně. Nikdy vychovatelka dítě do práce ani do zájmové činnosti nenutí, pokud dítě projeví zájem si odpočinout a věnovat se odpočinku nebo nějaké hře, má prostor. Vychovatelka se vždy snaží mu připravenou činnost nabídnout, ale pokud dítě zájem neprojeví, nenutí ho.